

26 בספטמבר 2019

לכבוד,

ניצב מוטי כהן,

ממלא מקום מפכ"ל

משטרת ישראל

הנדון: המלצות לאיסוף נשק בתמורה לאי-הפללה בחברה הערבית

שמחנו לשמוע בימים האחרונים על כוונת משטרת ישראל לבצע מבצעים לאיסוף נשק ביישובים הערביים במסגרתם תתאפשר מסירת נשק בתמורה לאי-הפללה. זהו צעד חשוב ומבורך.

מבצעים מעין אלה שנערכו בעבר הובילו להחזרתם כלי נשק בודדים בלבד והבהירו את הצורך בהבנת הגורמים המשפיעים על סיכויי הצלחת המבצעים.

על סמך עבודתנו ארוכת השנים לקידום שיטור יעיל והוגן לאזרחים הערבים, תוך ניטור המציאות בשטח ולימוד ממקרים דומים בעולם, להלן המלצותינו:

- מתן ביטחון** - החזקת נשק בידי אזרחים נורמטיביים היא תולדה של אי ביטחון עמוק וחיים בהווה של "אם אין אני לא – מי לי". לפיכך, ריאלי לצפות שאנשים ייפרדו מהנשק רק כאשר יידעו שהם בטוחים – בעזרת עבודת המשטרה - גם בלעדיו.
- המשכיות המבצעים** - טעות גדולה לערוך מבצעי החזרת נשק ספורדיים או מבודדים. יש לבצע אותם באופן מתמשך, במסגרות זמן קבועות וידועות מראש (למשל היום הראשון או השבוע הראשון בכל חודש).
- בניית אמון** – יש להבין כי החזרת הנשק תתחיל, במקרה הטוב, כטפטוף איטי שיילך ויתגבר ככל שייבנה אמון האזרחים. כאשר אנשים ייוכחו שאכן מחזירי הנשק לא הופללו, וכאשר מחזירי הנשק יצדיקו בעצמם את הצעד בו נקטו, תהיה לגיטימציה גדולה יותר והטפטוף עשוי להיפך לזרם.
- קיום המבצע במקומות רבים במקביל בו בזמן** - יש להקל על המחזירים ולאפשר להם נגישות לעמדות הפקדה שונות ורבות ביישובים שונים.
- 100% אנונימיות** – אזרחים לא יחזירו נשק אם לא תובטח להם אנונימיות מוחלטת. בפרט, אם רוצים לעודד מסירת מידע בנוגע למיקומים של כלי נשק, הכרחי להבטיח כי מוסר המידע יוותר אנונימי. כחלק מכך, יש לאפשר החזרת נשק במיקומים "נייטרליים" שאינם מזוהים עם משטרת ישראל. כך, אדם יוכל להיכנס עם הנשק ולהחזירו מבלי לחשוש שסביבתו תדע על כך.
- תמריץ כספי תמורת מידע** – יש להעניק תמריץ כספי לאזרחים אשר מוסרים מידע אודות מיקום כלי הנשק. סוגיה זו הינה חשובה במיוחד לאור העובדה שבמקרים רבים קבוצה של אנשים (בעיקר נערים) רוכשת יחד כלי נשק אשר משמש את חברי הקבוצה לפי הצורך. במקרים אלה, יותר מאדם אחד יודע היכן נמצא הנשק.

7. **שיתוף של ההנהגה הערבית, המקומית והארצית** – כדי לקבל לגיטימציה רחבה ורוח גבית למבצעים, יש להיפגש ולהידבר עם חברי כנסת, ראשי רשויות, מנהיגי דת ומובילים חברתיים אחרים. את כל אלה יש לשתף ברציונל המבצע ובתכנית הפעולה, תוך בקשה שיירתמו לסייע בהצלחה.

8. **פרסום נרחב ושיטתי** - יש לעשות שימוש נרחב באמצעי התקשורת הערביים כולל תקשורת ממוסדת ורשתות חברתיות במטרה להגיע לכמה שיותר אזרחים המתגוררים ביישובים הערביים.

נשמח להמשיך ולתרום מהיכרותנו עם תוכניות מעין אלה וכן ברתומת ההנהגה הערבית למבצע, ככל שיידרש.

בברכה,

עולא נג'מי-יוסף ורות לוי-חן

מנהלות שותפות של מיזם "קהילות בטוחות"

יוזמות אברהם

העתקים:

אמנון בארי-סוליציאנו וד"ר ת'אבת אבו ראס, מנכ"לים שותפים של "יוזמות אברהם"

עו"ד שי ניצן, פרקליט המדינה במשרד המשפטים

ניצב ג'מאל חכרוש, ראש המינהלת לשיפור שירותי המשטרה ביישובים הערביים